

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 27/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om barndagvård

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 oktober 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om barndagvård (RP 163/2006 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Tarja Kahiluoto, social- och hälsovårdsministeriet

- undervisningsråd Armi Mikkola, undervisningsministeriet
- gruppchef Anna-Leena Välimäki, Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
- sakkunnig Anna-Maija Haliseva-Lahtinen, Finlands Kommunförbund
- ordförande Soile Oleander, Barnträdgårdslärarförbundet
- sakkunnig Ritva Semi, Undervisningssektorns Fackorganisation.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om barndagvård ändras. För att barn i behov av särskilt stöd ska få det bättre inom dagvården föreslås en bestämmelse om att kommunen inom barndagvården ska ha tillgång till tjänster av en specialbarträd-

gårdslärare i den utsträckning som motsvarar behovet.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2007.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen avser att underlätta situationen för barn i dagvårdsåldern som är i behov av särskilt stöd genom en bestämmelse om att kommunen ska ha tillgång till tjänster av en specialbarträdgårdslärare i den utsträckning som motsvarar behovet inom barndagvården. Utskottet välkom-

nar propositionen med dess ambition att dels tillmötesgå det ökade behovet av särskilt stöd inom barndagvården, dels stärka de tillgängliga resurserna.

En rikstäckande enkät avseende läget inom barndagvården och förskoleundervisningen gav till resultat att cirka 7 procent av alla barn i dagvård angetts ha behov av särskilt stöd i en indi-

viduell plan för småbarnsfostran eller en rehabiliteringsplan. Kommunerna skiljer sig mycket från varandra då det gäller stödinsatser för barn. Många kommuner har problem med att få kompetenta specialbarntädgårdslärare. Den ojämnt lokaliserade utbildningen är en av orsakerna till de stora variationerna i utbudet av specialbarntädgårdslärare i landet. Dessutom saknar omkring 20 procent av dem som sköter specialbarntädgårdsläraruppgifter behörighet.

I propositionen ingår två bedömningar av hur stort det behövliga tillskottet av specialbarntädgårdslärare är. Propositionens uppskattning av kostnadseffekterna utgår från att tilläggsbehovet av specialbarntädgårdslärare är strax under 100 och finansieringen är upplagd därefter. Men samtidigt påpekar regeringen att enligt enkätsvaren från 378 kommuner finns tjänster av specialbarntädgårdslärare att tillgå i adekvat utsträckning bara i var fjärde kommun. Utifrån enkätsvaren kan tilläggsbehovet uppskattas till 160 lärare. Det som däremot inte framgår är om de extra lärarna behövs omedelbart eller inom ett visst tidsspänn. Det avgörande för måluppfyllelsen är hur snabbt tilläggsbehovet av lärare kan tillgodoses.

Enligt utredning till utskottet finns det inte tillräckligt med uppgifter att tillgå om exempelvis kompetensen och åldersstrukturen inom yrkeskåren för att kunna föregripa behovet av utbildning för specialbarntädgårdslärare dels på riksplånet, dels på det regionala plan. Med start 2001 har studieplatserna kunnat ökas genom särskild finansiering så att det årligen utexamineras 120—140 finsk- och svenskspråkiga specialbarntädgårdslärare. Utskottet anser att social- och hälsovårdsministeriet och undervisningsministeriet i samråd snabbt ska utreda hur många specialbarntädgårdslärare det behövs för att därmed kunna bilda sig en uppfattning om utbildningen av specialbarntädgårdslärare bör ut-

ökas och väga in detta i beräkningarna av utbildningsanslagens storlek. Utskottet vill också lyfta fram kommunernas roll när det gäller att råda bot på rekryteringsproblemen. Genom att permanenta anställningar, se över lönerna och öka arbetshandledningen och kompletteringsutbildningen kan kommunerna göra arbetet avsevärt mer attraktivt och få personalen att stanna kvar.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att regeringen i motiven ger en bred beskrivning av vad allt specialbarntädgårdslärare gör med särskild fokus på förebyggande insatser och problemigenkänning i en tidig fas. Propositionens arbetsbeskrivning breddar och fördjupar också uppgiftsbeskrivningen för dem som i daglåget arbetar som specialbarntädgårdslärare. Utskottet understryker vikten av att samarbetet med föräldrar och andra experter som jobbar med barn och familjer ges hög prioritet i uppgiftsbeskrivningen. För att barnen inte ska marginaliseras utan må bra och utveckla sina inlärningsfärdigheter måste problemen identifieras i tid och nödvändigt stöd sättas in vid rätt tidpunkt.

Också om den nu föreslagna ändringen i lagen om barndagvård endast delvis tillgodoser behovet av att se över lagen, är revideringen ytterst behövlig för att höja barndagvårdens kvalitet och förbättra den regionala jämlikheten. Revideringen av lagen om barndagvård måste fortsätta med det snaraste, bl.a. genom att den maximala gruppstorleken inom dagvården fastställs i enlighet med utfästelsen i regeringsprogrammet, understryker utskottet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslåget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 19 oktober 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION

Motivering

Lagen och förordningen om barndagvård trädde i kraft 1973. Lagen om barndagvård har med andra ord mer än 30 år på nacken. Barndagvårdens uppgifter har breddats avsevärt sedan lagen trädde i kraft. Från att ha varit arbetskraftspolitiskt har uppdraget numera också en familje- och socialpolitisk, småbarnspedagogisk och utbildningspolitisk inriktning. Barndagvårdstjänsterna har ett nära samband även med det preventiva barnskyddet. Inom barndagvården finns det en mängd barn som behöver särskild vård och fostran. Där försöker man också förebygga och råda bot på inlärningssvårigheter.

Den gällande lagen om barndagvård saknar en modern syn på samarbetet mellan familj och

dagvård och på hur kvaliteten på dagvården kan utvärderas. I sin nuvarande form lever lagen inte upp till 2000-talets pedagogiska och familjepolitiska behov och mål.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att ett uttalande godkänns.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för en totalrevidering av lagen om barndagvård (36/1973).

Helsingfors den 19 oktober 2006

Raija Vahasalo /saml
Sirpa Asko-Seljavaara /saml

Paula Risikko /saml
Leena Rauhala /kd